

BIBLIOGRAPHY:

- Atkinson, Anthony B. (2015). *Inequality: What Can Be Done?* Harvard University Press.
- Huntington, Samuel P. (1993). "The Clash of Civilizations?", in *Foreign Affairs*, vol. 72, no. 3, Summer 1993, pp. 22–49
- (1996). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, New York, Simon & Schuster, ISBN 0-684-84441-9
- Simms, Brendan. (2015). *Europe: The Struggle for Supremacy, from 1453 to the Present*, Basic Books.

This report was drawn up by the two authors, based on materials published in the following seven collective volumes, published in Polish by the "Poland 2000 Plus" Foresight Committee. The individual research articles drawn upon (all of them in Polish) are as follows:

Ekonomiczna pozycja Europy w świecie [Europe's Economic Position in the World]. (2016). 294 pages. ISBN 978-83-8017-134-3

- *Dokąd zmierza Europa – pytanie aktualne jak nigdy przedtem* [Where is Europe headed? A question pertinent as never before] – *Michał Kleiber*
- *Kultura a gospodarka – niedoceniane współzależności* [Culture and economy – An underappreciated interdependency] – *Jerzy Wilkin*
- *Potencjał ludnościowy Unii Europejskiej* [The population potential of the EU] – *Joanna Stańczak, Dorota Szaltys, Janusz Witkowski*
- *Wpływ migracji na tożsamość Europejczyków – perspektywa ekonomiczna* [The impact of migration on the identity of Europeans] – *Adriana Łukaszewicz*
- *Pozycja ekonomiczna Europy i jej potencjał w świecie* [Europe's economic position and its potential in the world] – *Stanisław M. Szukalski*
- *Obecność państwa we współczesnej gospodarce. Nowa perspektywa europejska* [The state presence in the modern economy – The new European perspective] – *Andrzej Kondratowicz*
- *Gospodarcze konsekwencje globalizacji i rewolucji informacyjnej* [Economic consequences of globalization and the information revolution] – *Zbigniew Madej*
- *Polityka emisji pieniądza w procesie zrównoważonego wzrostu* [Currency emission policy in the process of sustained growth] – *Andrzej Sopoćko*
- *Ewolucja idei trwałego rozwoju i możliwości jej realizacji* [The evolution of the idea of long-term growth and the possibilities for its implementation] – *Konrad Prandecki*
- *Europejski system edukacji siłą napędową współczesnej cywilizacji* [The European system of education as the driving force of modern-day civilization] – *Bogdan Galwas*

 Bibliography

- *Kreatywność i innowacyjność w Europie* [Creativity and innovation in Europe] – *Marzenna Anna Weresa*
- *Innowacyjne technologie jako czynnik przewagi konkurencyjnej* [Technological innovations as a factor of competitive advantage] – *Magdalena Rybicka, Wioletta Wieszczycka, Jakub Możaryn*
- *Stare i nowe centrum innowacyjności – Europa vs Azja wschodnia. Porównanie na przykładzie Niemiec i Chin* [Old and new centers of innovation – Europe vs. East Asia: a comparison based on Germany and China] – *Konrad Prandeki, Jakub Możaryn, Magdalena Rybicka, Wioletta Wieszczycka*
- *Scenariusze rozwoju ekonomicznego i społecznego Europy* [Scenarios for Europe's economic and social development] – *Jerzy Kleer*

***Dokąd zmierza Europa: Państwo-Gospodarka-Społeczeństwo-Finanse* [Where is Europe Headed: State – Economy – Society – Finances]. (2016). 328 pages. ISBN 978-83-8017-132-9**

- *Europa – razem czy osobno?* [Europe – Together or Separately?] – *Michał Kleiber*
- *Po co państwo* [What is the state for?] – *Paweł Kozłowski*
- *Specyfika państwa współczesnego. Państwo współczesne i mechanizmy jego destrukcji* [The distinctive nature of the modern state – The modern state and mechanisms of its destruction] – *Jerzy Kleer*
- *Rola instytucji międzynarodowych i ich wpływ na państwa* [The role of international institutions and their influence on the state] – *Katarzyna Żukrowska*
- *Globalizacja a państwa suwerenne* [Globalization and sovereign states] – *Konrad Prandeki*
- *Charakter współczesnej gospodarki – główne tendencje* [The nature of the modern economy – main trends] – *Juliusz Kotyński*
- *Ile państwa w państwie? Punkt widzenia makroekonomisty* [How much state in the state? The standpoint of a macroeconomist] – *Jerzy Osiatyński*
- *Ile rynku i ile państwa* [How much market and how much state?] – *Bohdan Wężnikiewicz*
- *Korporacje transnarodowe a suwerenność państwa. Kwestia relacji korporacje – państwo w dobie globalizacji, regionalizacji i rewolucji informacyjnej* [Transnational corporations and state sovereignty: the issue of corporation-state relations in the age of globalization, regionalization and the information revolution] – *Anna Zorska*
- *Znaczenie rozwoju imitacyjnego w warunkach współczesnych* [The significance of the imitative market in modern conditions] – *Magdalena Rybicka, Wioletta Wieszczycka, Jakub Możaryn*
- *Człowiek europejski* [The European person] – *Irena Wojnar*
- *Związki między myśleniem strategicznym a wielokulturowością* [Links between strategic thought and multiculturalism] – *Jerzy Kleer*
- *Tożsamość etniczna (narodowa) i religijna w Europie Środkowo-Wschodniej* [Ethnic (national) and religious identity in Central-Eastern Europe] – *Radosław Zenderowski*

 WHERE IS EUROPE HEADED?

- *Mapa etniczna i wyznaniowa Europy Zachodniej* [The ethnic and religious map of Western Europe] – *Piotr Szukalski*
- *Europejski system finansowy na tle światowym* [The European financial system against the world backdrop] – *Zbigniew Madej*
- *Europa: integracja czy dezintegracja – perspektywa finansowa* [Europe: integration of disintegration – The financial perspective] – *Stanisław Owsiak*

***Unia Europejska w systemie geopolitycznym a kierunki ewolucji jej systemu politycznego* [The EU in the Geopolitical System and the Directions of the Evolution of its Political System]. (2016). 308 pages. ISBN 978-83-8017-133-6**

- *Wstęp. Najlepszy eksperyment w historii jednoczenia Europy* [Introduction: The best experiment in the history of European unification] – *Jerzy Kleer*
- *Unia Europejska jako podmiot globalny: ryzyka i szanse* [The EU as a global player: risks and opportunities] – *Bogdan Góralczyk*
- *Unia Europejska w globalnej gospodarce* [The EU in the global economy] – *Konrad Prandecki*
- *TTIP a przyszłość relacji transatlantycznych. Scenariusze powodzenia lub porażki Transatlantyckiego Partnerstwa w zakresie Handlu i Inwestycji (TTIP)* [TTIP and the future of transatlantic relations: scenarios for the success or failure of TTIP] – *Paweł Zerka*
- *Europa a współczesne warunki bezpieczeństwa* [Europe and modern conditions of security] – *Kazimierz Sikorski*
- *Układ Euro-Atlantycki a Rosja* [The Euro-Atlantic pact and Russia] – *Wacław Radziwiłowicz*
- *Perspektywy rozszerzenia UE* [Prospects for EU enlargement] – *Artur Adamczyk*
- *Wielokulturowość XXI wieku jako aktualny problem Europy* [Twenty-first century multiculturalism as a current problem for Europe] – *Janusz Gajda*
- *Unia Europejska wobec napływu uchodźców* [The EU with respect to the influx of refugees] – *Joanna Fomina*
- *Kierunki zmian w systemie politycznym UE, a jej relacje z państwami sąsiadującymi* [Directions of change in the EU's political system and its relations with neighboring states] – *Jacek Czaputowicz*
- *Interesy UE, a interesy państw członkowskich* [EU interests and the interests of the member states] – *Józef Niżnik*
- *Jedność UE w warunkach 'zmiennej geometrii' integracji europejskiej* [Unity of the EU in the 'changing geometry' of European integration] – *Leszek Jesień*
- *Spójność Unii Europejskiej w warunkach jej zróżnicowania wewnętrznego: scenariusze dla Polski* [The coherence of the EU under conditions of internal diversity: scenarios for Poland] – *Jan Barcz*
- *Nowe otwarcie? Unia Europejska po przejściach* [A new beginning? The EU after troubled times] – *Marek Prawda*
- *Zamiast zakończenia. Integracja europejska – projekt cywilizacyjny który może zmienić losy świata* [In lieu of a conclusion: European integration – a civilizational project that may alter the fate of the world] – *Jerzy Wilkin*

Globalizacja integracja europejska a suwerenność państwa [Globalization, European Integration and State Sovereignty], (2017). 160 pages. ISBN 978-83-63305-44-4

- *Sytuacja Polski w burzliwych czasach [Poland's situation in stormy times] – Jerzy Wilkin*
- *Globalizacja – I i II etap rozwoju [Globalization – The first and second stage of development] – Jerzy Kleer*
- *Państwo suwerenno-narodowe w warunkach globalizacji – presja, ewolucja i odrodzenie [The sovereign national state in conditions of globalization – pressure, evolution and renewal] – Bogdan Góralczyk*
- *Suwerenność państwa i narodowopaństwowe tożsamości w warunkach globalizacji [State sovereignty and national-state identities in conditions of globalization] – Jacek Raciborski*
- *Polska w obliczu procesów internacjonalizacji, globalizacji i integracji [Poland in the face of processes of internationalization, globalization and integration] – Marian Gorynia*
- *Europa – w poszukiwaniu przyszłości [Europe – in search of a future] – Michał Boni*
- *Przepływy kapitałowe i przemieszczenia ludności [Capital flows and movements of people] – Stanisław M. Szukalski*
- *Mądra Polska, zgodna Europa, solidarny świat [A wise Poland, a Europe in harmony, a world in solidarity] – Michał Kleiber*

Zróżnicowanie dochodowe i społeczne Europy [Income and Social Disparities of Europe], (2017). 244 pages. ISBN 978-83-63305-45-1

- *Uniwersalne uwarunkowania różnicujące świat [Universal factors of world diversity] – Jerzy Kleer*
- *Globalizacja a nierówności [Globalization and inequalities] – Władysław Szymański*
- *Wybrane aspekty kształtowania się nierówności społeczno-ekonomicznych w gospodarce światowej początku XXI wieku [Selected aspects of the emergence of socioeconomic inequalities in the world economy at the start of the twenty-first century] – Katarzyna Nawrot*
- *Zróżnicowanie struktur demograficznych a nierówności [Differentiation in demographic structures and inequalities] – Irena E. Kotowska*
- *Fizyczne, wirtualne... – przemieszczanie się ludności, jako przyczyny pogłębienia się nierówności na świecie [Physical, virtual... The movement of people as the cause of deepening inequality in the world] – Magdalena Rybicka*
- *Nierówności dochodowe i majątkowe w Europie – fakty, przyczyny, konsekwencje [Income and asset inequalities in Europe – facts, causes, consequences] – Michał Brzeziński*
- *Szara strefa we współczesnych gospodarkach – źródło nierówności czy miejsce wyrównywania szans? [The grey zone in modern economies – a source of inequality or a locus of equalized opportunities?] – Marek Bednarski*
- *Nierówności społeczne z perspektywy dotacji budżetowych [Social inequalities from the perspective of budget subsidies] – Julian Auleytner*

 WHERE IS EUROPE HEADED?

- *Nierówności dochodowe i społeczne wyzwaniem dla Unii Europejskiej* [Income and social inequalities as a challenge for the EU] – *Wiktor Rutkowski*
- *Zróżnicowane systemy funkcjonowania gospodarek europejskich* [Diverse systems of functioning of European economies] – *Zbigniew Madej*
- *Zmiany rozkładu dochodów w krajach Unii Europejskiej: tendencje i projekcja* [Changes in the income breakdown in the EU countries: trends and projection] – *Bohdan Wyżnikiewicz*
- *Zróżnicowanie podatków w krajach UE i próby ich zharmonizowania* [Differentiation in taxes in EU countries and attempts at their harmonization] – *Andrzej Kondratowicz*

***Bezpieczeństwo Europy w globalnym świecie* [Europe's Security in the Global World]. (2018). ISBN 978-83-63305-55-0**

- *Czy Europa może czuć się bezpieczna* [Can Europe feel secure] – *Jerzy Kleer*
- *Splot rozwój-bezpieczeństwo w dobie przesilenia* [The development–security connection in the age of crisis] – *Kazimierz Sikorski*
- *Państwo narodowe a przyszłość: Scenariusze* [The national state and the future: Scenarios] – *Bogdan Góralczyk*
- *Erozja obywatelskości w państwach unijnych* [The erosion of civic attitude in EU countries] – *Mirosław Wawrzyński*
- *Wielkie religie wewnątrzpaństwowe i międzynarodowe napięcia społeczne, szanse i zagrożenia dla Europy* [Great state-internal regions and international social tensions – Chances and threats] – *A.M. Wierzbicki*
- *Państwo jako lider działań w zakresie cyberbezpieczeństwa* [The state as a leader of action in the field of cybersecurity] – *Michał Kleiber*
- *Ochrona środowiska w UE – wczoraj, dziś i jutro* [Environmental protection in the EU – yesterday, today and tomorrow] – *Konrad Prandecki*
- *Bezpieczeństwo energetyczne w kontekście wyzwań globalnych i regionalnych* [Energy security in the context of global and regional challenges] – *Adrianna Łukaszewicz*
- *Bezpieczeństwo żywnościowe* [Food security] – *M. Kwasek*
- *Bezpieczeństwo środowiskowe – wspólny mianownik współpracy międzynarodowej – uwarunkowania globalne i europejskie* [Environmental security – A common denominator of international cooperation – Global and European factors] – *Ewa Symonides*
- *Bezpieczeństwo zdrowotne w Polsce i Europie ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych* [Health security in Poland and Europe with particular consideration of infectious diseases] – *A. Zieliński*
- *Problemy bezpieczeństwa finansowego państw europejskich i rola Unii Europejskiej; przyszłość pieniądza* [Problems of the financial security of European countries and the role of the EU; the future of money] – *Juliusz Kotyński*,
- *Przemysł 4,0 Technologiczne bezpieczeństwo* [Industry 4.0 – Technological security] – *Ewa Okoń-Horodyńska*

Bibliography

- *Rozwój potencjałów militarnych w Europie i sposobów ich wykorzystania* [The development of military potentials in Europe and means of harnessing them] – *Bolesław Balcerowicz*
- *Ewolucja i scenariusze kształtowania się środowiska bezpieczeństwa europejskiego* [Evolution and scenarios of development of the European security environment] – *Stanisław Koziej*
- *Ewolucja międzynarodowych formatów militarnych* [The evolution of international military formats] – *Zbigniew Sabak*

***Państwo w warunkach przesilen cywilizacyjnych* [The State Under Conditions of Transitions of Civilization]. (2018). ISBN 978-83-63305-56-7**

- *Cywilizacja i jej cechy charakterystyczne* [Civilization and its characteristic traits] – *Jerzy Kleer*
- *Państwo i integracja w Azji Wschodniej po 2008 roku* [State and integration in East Asia after 2008] – *Bogdan Góralczyk*
- *Afryka w warunkach przesilen cywilizacyjnych* [Africa in conditions of civilizational crisis] – *Katarzyna Nawrot*
- *Populacja Europy w warunkach nierównomiernego wzrostu liczby ludności świata* [The population of Europe in conditions of nonhomogeneous world population growth] – *Piotr Szukalski*
- *Ochrona środowiska przyrodniczego w dobie przesilen cywilizacyjnych* [Protection of the natural environment in the day of civilizational shifts] – *Konrad Prandecki*
- *Czym jest współczesne państwo* [What is the modern state] – *Jerzy Kleer*
- *Za co odpowiada państwo (władza państwowa)? – Nadmierne oczekiwania i ograniczone możliwości* – [What is the state (state authorities) responsible for? – Excessive expectations and limited capabilities] – *Jerzy Wilkin*
- *Relacje między państwem a rynkiem w warunkach przesilen cywilizacyjnych* [Relations between the state and the market under conditions of civilizational shifts] – *Zbigniew Madej*
- *Spór o suwerenność państw członkowskich w Unii Europejskiej* [The dispute over the sovereignty of member states in the EU] – *Józef Niżnik*
- *Bezpieczeństwo a instytucjonalizacja współpracy międzynarodowej na obszarze euroatlantyckim po zimnej wojnie* [Security and institutionalization of international cooperation in the Euro-Atlantic region after the Cold War] – *Aneta Kazanecka, Tomasz Klin, Wojciech Kazanecki*
- *Amerykańskie przesilenie polityczne i jego skutki dla polityki gospodarczej* [The American political crisis and its consequences for economic policy] – *Andrzej Kondratowicz*
- *Państwo opiekuńcze versus państwo ordoliberalne. Społeczna Gospodarka Rynkowa jako alternatywa dla państwa opiekuńczego* [The welfare state vs. the ordoliberal state – The Societal Market Economy as an alternative to the welfare state] – *M. Moszyński, P. Pysz*
- *Państwo jako instytucja a ułomności gospodarowania* [The state as an institution and deficiencies of management] – *Maciej Miszewski*

WHERE IS EUROPE HEADED?

- *Zakres i znaczenie państwowej własności gospodarczej jako czynniki określające model ekonomiczny państwa* [The scope and importance of state economic ownership as factors defining a state's economic model] – *Maciej Baltowski*
- *Ewolucja modelu kapitalizmu w Polsce na tle krajów Europy Środkowo-Wschodniej – próba porównania z Europą Zachodnią* [Evolution of the model of capitalism in Poland against the backdrop of Central-Eastern European countries – An attempt at comparison to Western Europe] – *Ryszard Rapacki et al.*
- *Modele kapitalizmu – granice ewolucji* [Models of capitalism – Limits of evolution] – *Elżbieta Mączyńska*